

ΘΑΥΜΑ ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΑΣ

(ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ)

Ὡς τὸ περιεργότερον καὶ καταπληκτικώτερον φαινόμενον πολυγλωσσίας ὑπῆρξε μέχρι τοῦδε — καὶ θὰ παραμείνη βέβαια εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα — εἰς καὶ μόνος παράδοξος ἄνθρωπος: ὁ Ἰωσήφ Μετσοφάντης.

Δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ πιστεύσῃ κανεὶς ἐὰν δὲν ὑπῆρχον πρόσφατοι ἀκόμη καὶ ἐπίσημοι ἱστορικοὶ διαβεβαιώσεις, ὅτι ὁ δαιμόνιος αὐτὸς ἄνθρωπος, ὅστις ἐγεννήθη ἐν Βονωνίᾳ τῷ 1771 καὶ ἀπέθανεν ἐν Ῥώμῃ τοῦ 1848, ὡμίλει καὶ ἔγραφεν ἀπταιστως 56 ἐν ὄλῳ γλώσσας καὶ διαλέκτους, ὅλας δηλαδὴ σχεδὸν τὰς γλώσσας τῶν δύο ἡμισφαιρίων, ἦτοι 30 εὐρωπαϊκάς, 17 ἄσιατικάς, 5 ἀφρικανικάς καὶ 4 ἄμερικανικάς!

Τὰς παραθέτομεν ἐδῶ κατ' ἄλφαβητικὴν σειρὰν.

Ὁ Μετσοφάντης, κατὰ τοὺς βιογράφους του, ἐγνώριζε τὰς ἑξῆς γλώσσας καὶ διαλέκτους:

Ἀγγλικήν, ἀθιγγανικήν, αἰθιοπικήν, ἀλβανικήν, ἀμερικανικήν, ἀραβικήν, ἀραμαϊκήν, ἀρμενικήν, καθαρεύουσαν καὶ ὁμιλουμένην, βουλγαρικήν, γαλλικήν, γερμανικήν (νεωτέραν, ἀρχαίαν καὶ χυδαίαν), γεωργιανήν, δανικήν, ἐβραϊκήν (ἀρχαίαν καὶ ἐβραϊκὴν τῶν ὁαββίων), ἐλληνικήν (ἀρχαίαν καὶ νεωτέραν), ἰλλυρικήν, ἰνδικὴν νεωτέραν, ἰσπανικήν, ἰσπανικήν, ἰταλικήν, καταλανικήν, κελτικήν, κινεζικήν, κορσαϊκήν, κορδικήν, κορσικήν, λατινικήν, λιθουανικήν, μαλαϊκήν, μαλιεζικήν, μογγολικήν, νορβηγικήν, ὀλλανδικήν, οὐγγρικήν, περσικήν, πορτογαλικήν, πορτογαλικήν, ῥηθικήν, ῥωμουνικήν, ῥωσικήν, σαμαριτικήν, σαρδονικήν, σαρδικήν, σιγαλικήν, σκωτικήν, σουηδικήν, σουριακήν, ταταρικήν, τουρκικήν, χαλδαϊκήν καὶ χιλιακήν!

Ὁ Βύρων, ὅστις τὸν εἶχε γνωρίσει προσωπικῶς (1821) λέγει ὅτι ὁ Μετσοφάντης αὐτὸς «θὰ ἐχορημάτισε βέβαια γενικὸς διερμηνεὺς κατὰ τὴν πυργοποιίαν τῆς Βαβυλώνας». Τὸν ἐδοκίμασεν εἰς ὅσας γλώσσας ἐγνώριζε, ἐξεπλάγη δὲ καὶ μὲ τὰ ἀγγλικά του ἀκόμα.

Ὁ οὐγγρος ἀστρονόμος Ζὰκ γράφει ὅτι: «δύο πράγματα τὸν ἐξέπληξαν· ἡ δακτυλοειδὴς ἔκλειψις τοῦ ἡλίου καὶ ἡ γλωσσομάθεια τοῦ Μετσοφάντη». Ἐμεινεν ἐκθαμβὸς ὅταν τοῦ ὡμίλησεν οὗτος οὐγγριστὶ καὶ γερμανιστὶ μὲ σπανίαν ἀκρίβειαν. Τὸν ἤκουσε νὰ συνεννοεῖται λαμπρὰ ἀγγλιστὶ μὲ τὸν πλοίαρχον Σμίθ, μὲ τὸν πρίγκηπα Βολκόνσκη ῥωσιστὶ καὶ πολωνιστὶ, ὅταν δὲ

ἠθέλησε νὰ τὸν δοκιμάσῃ καὶ εἰς τὴν βλαχικὴν, ἔμεινε κατὰ πληκτος. Τὴν ἐγνώριζε καὶ αὐτὴν τελείως.

Ὁ Στίναρ Ρότσε διηγείται ὅτι τὸν ἐθαύμασε εἰς τὴν σκοτικὴν καὶ Ἰρλανδικὴν, καὶ ὅτι ὁ Σμυρναῖος ὑπηρετῆς του, ὅταν ὁ Μετσοφάντης τοῦ ὠμίλει τουρκικὰ καὶ νεοελληνικὰ, δὲν τὸν ἐξεχώριζε διόλου ἀπὸ τοῦρκον ἢ γραικόν.

Ὁ δανὸς συγγραφεὺς Μόλβεχ ἐξεπλάγη ὅταν τὸν ἤκουσε νὰ ὁμιλῇ τὴν δανικὴν τελείως.

Ἐπίσης καὶ ὁ Φλέκ γράφει περὶ τοῦ Μετσοφάντη, ὅτι τὸν ἐγνώρισε ὡς καρδινάλιον εἰς τὸ Βατικανὸν καὶ τὸν ἤκουσε νὰ συνεννοῖται περιφάνια μὲ τοὺς δυσφόρους προσερχομένους ξένους ἑβραϊστί, λατινιστί, γερμανιστί, ἑλληνιστί, ἀγγλιστί, καὶ δανιστί.

Ὁ Μετσοφάντης ἦτο ἐν Βονωνία καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῶν ἄλλων ἀνατολικῶν γλωσσῶν. Ὅταν δὲ ἀνηγορεύθη ὑπὸ τοῦ θαυμαστοῦ του Πάπα Γρηγορίου ΙΣ' διευθυντῆς τοῦ Βαιικανοῦ (1833) καὶ εἶτα καρδινάλιος (1838) ἐξέπληττε τοὺς πάντας συνδιαλεγόμενος μὲ ἕνα ἕκαστον ἐκ τῶν παντοίας ἐθνικότητος καὶ γλώσσης μαθητῶν τῆς Σχολῆς πρὸς διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου.

Καὶ προβεβηκῶς δὲ ἐτι τὴν ἡλικίαν ἐξηκολούθει ὁ Μετσοφάντης νὰ ἐκμανθάνῃ ὅλον ἐν νέας γλώσσας. Τὴν κινεζικὴν, ἣν ἰδιαζόντως ἠγάπα, εἶχε μάθει γέρον ἤδη ὢν.

Ὅλοι δὲ ὅσοι τὸν ἐγνώρισαν, ἀνομολογοῦν ὅτι δὲν ἦτο μόνον γλωσσομαθὴς ἀλλὰ καὶ σοφώτατος ἀνὴρ.

Ἀπέθανεν ἐν Ῥώμῃ τῷ 1848. Τὸ ὄνομά του, ὡς κατόχου δοπερίτου γλωσσῶν, θὰ ἐπιζήσῃ ὡς θρύλος εἰς τὴν ἱστορίαν.

Ἡ ἀποκρηὰ εἰς τοὺς δρόμους τῆς Κωνσταντινουπόλεως.